

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДЕН
ФАКУЛТЕТ ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

Лекция №5

ЗАКОН ЗА ЗДРАВЕТО

Проф. д-р Силвия Янкуловска, дмн

ЗАКОН ЗА ЗДРАВЕТО

**Приет от XXXIX Народно събрание
на 29 юли 2004 г.**

Обн. ДВ, брой 70, 10.08. 2004 г.

В сила от 01.01.2005 г.

Глава 1. НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Раздел I. Общи положения

Раздел II. Органи на управление на
националната система за здравеопазване

Раздел III. Държавен здравен контрол

Раздел IV. Здравни заведения

Раздел V. Здравна информация и документация

Глава 2. ДЕЙНОСТИ ПО ОПАЗВАНЕ НА ЗДРАВЕТО

Раздел I. Общи положения

Раздел II. Осигуряване на здравословна жизнена среда

Раздел III. Здравни изисквания към козметичните продукти

Раздел IV. Дейности за въздействие върху рискови за здравето фактори

Раздел V. Контрол върху заразните болести

Раздел VI. Защита от йонизиращи лъчения

Раздел VII. Защита на здравето на гражданите при извършване на дейности с азбест и азбестосъдържащи материали

Раздел VIII. Курортни ресурси и курорти

Глава 3. МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Раздел I. Достъпност и качество на
медицинската помощ

Раздел II. Права и задължения на пациента

Раздел III. Медицинска помощ при спешни
състояния

Раздел IV. Медицинска експертиза

Раздел V. Медицинско осигуряване при
бедствия, аварии и катастрофи

Глава 4. ЗДРАВНА ЗАКРИЛА НА ОПРЕДЕЛЕНИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО

Раздел 1. Здравна закрила на децата

Раздел II. Репродуктивно здраве

Раздел III. Асистирана репродукция

Раздел IV. Генетично здраве и генетични
изследвания

Глава 5. ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ

Раздел I. Закрила на психичното здраве

Раздел II. Задължително настаняване и

лечение

**Глава 6. НЕКОНВЕНЦИОНАЛНИ
МЕТОДИ ЗА БЛАГОПРИЯТНО
ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ
ИНДИВИДУАЛНОТО ЗДРАВЕ**

**Глава 7. МЕДИЦИНСКО ОБРАЗОВАНИЕ.
МЕДИЦИНСКА ПРОФЕСИЯ. МЕДИЦИНСКИ
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ ХОРА.
МЕДИЦИНСКА НАУКА**

Раздел I. Медицинско образование

Раздел II. Медицинска професия

Раздел III. Признаване на дипломи,
удостоверения и други доказателства за
професионална квалификация

Раздел IV. Медицински научни изследвания
върху хора. Медицинска наука

Глава 8. АДМИНИСТРАТИВНО- НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 41. Законът влиза в сила от 1 януари 2005 г., с изключение на чл. 53, ал. 3, която влиза в сила от 1 януари 2006 г.

Законът е приет от 39-то Народно събрание на 29 юли 2004 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Глава първа. НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Раздел II. Органи на управление на националната система за здравеопазване

Управлението на Националната здравна система се организира на две нива:

- I Национално ниво – Министър на здравеопазването и Висш медицински съвет
- II Областно ниво - Регионална здравна инспекция (РЗИ)

На общинско ниво - *служба по здравеопазване в състава на общинската администрация*

Консултативен орган към министъра на здравеопазването е **Висшият медицински съвет**, който включва:

- 5 представители, определени от министъра на здравеопазването;
- 5 представители на БЛС;
- 3 представители на БЗС;
- 3 представители на БФС;
- 3 представители на НЗОК;
- 1 представител на БАПЗГ;
- по 1 представител на Националното сдружение на общините, на всяко висше медицинско училище и на Българския Червен кръст.

Министърът на здравеопазването е председател на съвета без право на глас.

Министърът на здравеопазването определя със заповед национални и републикански консултанти по медицински специалности.

- Националните консултанти дават консултации и становища по възложени от министъра на здравеопазването въпроси. Финансирането на тези дейности се осигурява от бюджета на МЗ.

- Републиканските консултанти консултират лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, комплексните онкологични центрове и центровете за кожно-венерически заболявания при оказването на медицинска помощ. Финансирането на тези дейности е от съответните лечебни заведения.

Органи на държавния здравен контрол:

- Главен държавен здравен инспектор на Република България,
- Регионални здравни инспекции (РЗИ)
- Национален център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ).

- Държавният здравен контрол се извършва от **държавни здравни инспектори** в Министерството на здравеопазването, РЗИ и НЦРРЗ. Държавните здравни инспектори в Министерството на здравеопазването и РЗИ са *държавни служители*.

РЗИ осъществяват държавен здравен контрол чрез дейности по:

1. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за обектите с обществено предназначение;
2. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за продуктите и стоките със значение за здравето на човека;
3. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за дейностите със значение за здравето на човека;

4. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за факторите на жизнената среда;
5. надзор на заразните болести;
6. контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за реклама и продажба на алкохолни напитки;
7. контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене.

Държавният здравен контрол се извършва :

- **систематично** - без предварително уведомяване, и
- **насочено** - при постъпили сигнали от граждани, държавни и общински органи и организации, както и при наличие на други данни за възникнали инциденти.

При провеждането на държавния здравен контрол **държавните здравни инспектори имат право:**

1. на свободен достъп до обектите, продуктите, стоките, дейностите и лицата, подлежащи на контрол;
2. да изискват сведения и документи и да получават копия от тях на хартиен и/или електронен носител;
3. да вземат проби и образци за лабораторни анализи в количества, необходими за извършване на изследвания;
4. да разпореждат извършване на прегледи и изследвания за оценка на здравословното състояние на определени лица;

5. да предписват отстраняване от работа на лица, които са болни или заразноносителни и представляват опасност за здравето на околните;
6. да предписват провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки, като определят срокове за тяхното изпълнение;
7. да спират експлоатацията на обекти с обществено предназначение, на части от тях или на съответната дейност в случаите на нарушения на здравните изисквания, като уведомят незабавно директора на РЗИ;
8. да спират реализацията на продукти и стоки със значение за здравето на човека;
9. да предлагат на органите на Дирекцията за национален строителен контрол при въвеждане в експлоатация на строежите в Р България решение за отказ за приемане на обекти с обществено предназначение, когато установят съществени нарушения на нормите и изискванията, определени с нормативен акт и др.

Раздел IV. Здравни заведения

- *Здравните заведения* са структури на националната система за здравеопазване, в които медицински и немедицински специалисти осъществяват дейности по опазване и укрепване здравето на гражданите.

Здравни заведения по смисъла на този закон са:

1. Националните центрове по проблемите на общественото здраве;
2. Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК);
3. Здравните кабинети в детските градини и училищата,
 1. специализираните институции за предоставяне на социални услуги - домове за деца, домове за възрастни хора с увреждания, социалните учебно-професионални центрове, домове за стари хора, приюти и центрове за временно настаняване;
4. Оптиките.

Аптеките са здравни заведения със статут и дейност, определени със Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

Раздел V. Здравна информация и документация

Чл. 27. (1) Здравна информация са личните данни, свързани със здравословното състояние, физическото и психическото развитие на лицата, както и всяка друга информация, съдържаща се в медицинските рецепти, предписания, протоколи, удостоверения и в друга медицинска документация.

Раздел V. Здравна информация и документация

- Лечебните и здравните заведения, РЗИ, лекарите, лекарите по дентална медицина, фармацевтите и другите медицински и немедицински специалисти с висше образование да събират, обработват, използват и съхраняват здравна информация.
- Посочените лица са длъжни да осигурят защита на съхраняваната от тях здравна информация от неправомерен достъп.

Здравна информация може да бъде предоставяна на трети лица, когато:

1. лечението на лицето продължава в друго лечебно заведение;
2. съществува заплаха за здравето или живота на други лица;
3. е необходима при идентификация на човешки труп или за установяване на причините за смъртта;
4. е необходима за нуждите на държавния здравен контрол за предотвратяване на епидемии и разпространение на заразни заболявания;

5. е необходима за нуждите на медицинската експертиза и общественото осигуряване;
6. е необходима за нуждите на медицинската статистика или за медицински научни изследвания, след като данните, идентифициращи пациента, са заличени;
7. е необходима за нуждите на МЗ, НЦОЗА, НЗОК, РЗИ и НСИ.
8. е необходима за нуждите на застраховател, лицензиран по изискванията на Кодекса за застраховането.

Глава втора.
ДЕЙНОСТИ ПО ОПАЗВАНЕ НА
ЗДРАВЕТО

Раздел II. Осигуряване на
здравословна жизнена среда

Здравните изисквания

- при проектиране и изграждане на обекти с обществено предназначение;
 - към продукти и стоки със значение за здравето;
 - максимално допустимите нива на факторите на жизнената среда;
 - към лицата, работещи в детските заведения;
 - специализираните институции за деца и възрастни;
 - водоснабдителните обекти;
 - предприятията, които произвеждат или търгуват с храни;
 - бръснарските, фризьорските и козметичните салони
- се определят с наредба на министъра на здравеопазването.**

- При неспазване на здравните изисквания държавните здравни инспектори дават **задължителни предписания** и определят срок за отстраняване на нарушенията.

- При неизпълнение на задължителните предписания в определения срок директорът на РЗИ, съответно директорът на НЦРРЗ, издава заповед за спиране експлоатацията на обекта или на части от него или за спиране на съответната дейност до отстраняване на нарушенията. Същото се отнася и при съмнение за безопасността на продукти и стоки със значение за здравето на човека.

Раздел III Здравни изисквания към козметичните продукти

- Козметичните продукти, които се предлагат на пазара, не трябва да причиняват увреждане на човешкото здраве, когато се прилагат в съответствие с тяхното предназначение, инструкциите за употреба и унищожаване, както и с всички други указания, предоставени от производителя или негов упълномощен представител, или лицето, по чието искане е произведен продуктът, или лицето, което за първи път пуска на пазара козметичен продукт ОТ ВНОС.

Раздел IV. Дейности за въздействие върху рискови за здравето фактори

Министърът на здравеопазването и други компетентни държавни органи съвместно с неправителствените организации създават условия **за ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и недопускане употребата на наркотични вещества**, като:

- 1. осъществява промотивни и профилактични дейности;
- 2. осигурява достъп до медицинска помощ и социална защита на засегнатите лица.

Законът предвижда 1% от средствата, постъпили в републиканския бюджет от акцизите върху тютюневите изделия и спиртните напитки, да се използват за финансиране на националните програми за ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и недопускане употребата на наркотични вещества.

Забранява се продажбата на алкохолни напитки на:

1. лица под 18 години;
2. лица в пияно състояние;
3. територията на детските градини, училищата, общежитията за ученици, лечебните заведения;
4. спортни прояви;
5. обществени мероприятия, организирани за деца и ученици.

Забранява се пряката реклама на спиртни напитки.

Непряката реклама не може:

1. да е насочена към лица под 18-годишна възраст, както и да се излъчва в предавания или да се публикува в печатни издания, предназначени за тях;
2. да използва лица под 18-годишна възраст като участници;
3. да свързва употребата на алкохолни напитки със спортни и физически постижения или с управление на превозни средства;
4. да съдържа неверни твърдения относно полза за здравето, социално или сексуално благополучие или да представя въздържанието или умереността в отрицателна светлина.
5. не може да се излъчва в радио- и телевизионни предавания преди 22,00 часа.

Забранява се тютюнопушенето в:

- закритите обществени места.
- в помещенията с обособени работни места, където се полага труд, както и в помещенията към тях със спомагателно и обслужващо предназначение.

По изключение се допуска тютюнопушене в обособени самостоятелни помещения, разположени в сградите на летищата, но в тях не се разрешава присъствието на лица до 18-годишна възраст. Те се отделят с въздухонепроницаеми стени, плътно затварящи се врати, обозначават се ясно и в тях се изгражда вентилационна инсталация. Министерският съвет определя с наредба изискванията, на които трябва да отговарят обособените самостоятелни помещения.

Забранява се тютюнопушенето на следните открити обществени места:

1. прилежащите терени и тротоари на детските ясли, детските градини, училищата, ученическите общежития и местата, където се предоставят социални услуги за деца;
2. площадките за игра;
3. на които са организирани мероприятия за деца и ученици;
4. спортните обекти, летните кина и театри - по време на спортни и културни прояви.

Раздел V.

Надзор на заразните болести

- За предпазване на гражданите от заразни болести се правят **задължителни имунизации**;
- задължителни планови имунизации и реимунизации, включени в **имунизационния календар на Република България**;
- **целеве имунизации** и реимунизации, които се извършват по специални показания;
- **препоръчителни имунизации.**

- Болните от заразни болести, контактните с тях лица и заразоносителите подлежат на регистрация, задължително съобщаване и отчет.
- На задължителна изолация и болнично лечение подлежат лица, болни и заразоносители от холера, чума, вариола, жълта треска, вирусни хеморагични трески, дифтерия, коремен тиф, полиомиелит, бруцелоза, антракс, малария, тежък остър респираторен синдром и туберкулоза с бацилоотделяне.

Глава трета. МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Раздел I. Достъпност и качество на медицинската помощ

Извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на българските граждани се предоставят следните медицински услуги:

1. медицинска помощ при спешни състояния;
2. профилактични прегледи и изследвания и акушерската помощ за всички здравно неосигурени жени, независимо от начина на родоразрешение;
3. стационарна психиатрична помощ;
4. осигуряване на кръв и кръвни продукти;
5. трансплантация на органи, тъкани и клетки;

6. задължително лечение и/или задължителна изолация;
7. експертизи за вид и степен на увреждане и трайна неработоспособност;
8. заплащане на лечение за заболявания по ред, определен от министъра на здравеопазването;
9. медицински транспорт.

Горепосочените дейности се финансират от републиканския или от общинските бюджети, съгласно наредба на министъра на здравеопазването.

Раздел III

Медицинска помощ при спешни състояния

- Държавата организира и финансира система за оказване на медицинска помощ при спешни състояния. Спешно състояние е остро или внезапно възникнала промяна в здравето на човека, която изисква незабавна медицинска помощ. Медицинската помощ при спешни състояния е насочена към предотвратяване на:
 1. смърт;
 2. тежки или необратими морфологични и функционални увреждания на жизнено значими органи и системи;
 3. усложнения при родилки, застрашаващи здравето и живота на майката или плода.

- Всяко лечебно заведение е длъжно да извърши възможния обем медицински дейности при пациент в спешно състояние независимо от неговото гражданство, адрес или здравноосигурителен статут.

Глава четвърта. ЗДРАВНА ЗАКРИЛА НА ОПРЕДЕЛЕНИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО

Раздел I. Здравна закрила на децата

- За подпомагане на семейството при отглеждане на деца до 3-годишна възраст и за осигуряване на нормалното им физическо и психическо развитие се създават *детски ясли* и *детски кухни*.

Здравните кабинети

В детските градини, училищата и специализираните институции за предоставяне на социални услуги за деца осъществяват дейности по:

1. медицинско обслужване за оказване на първа медицинска помощ на децата и учениците и медицинско обслужване до пристигането на специализиран екип на спешна медицинска помощ;
2. промоция и превенция на здравето на децата и учениците;
3. участие в подготовката, провеждането и контрола на различните форми на отдих, туризъм и спорт за децата и учениците;

4. организиране и провеждане на дейности за предотвратяване на възникването и за ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания в детските градини, училищата и специализираните институции за предоставяне на социални услуги за деца;

5. организиране и провеждане на програми за здравно образование на децата и учениците, на специални програми за правилно хранене, за превенция на отклоненията в хранителното поведение, за предпазване от употреба на наркотични и психотропни субстанции, за превенция срещу използването на тютюневи изделия и алкохолни напитки и за изграждане на сексуална култура;

6. съгласуване на седмичното разписание на учебните часове с директора на детската градина, училището и на специализираните институции за предоставяне на социални услуги за деца.

Дейностите в здравните кабинети се осъществяват от лекар, фелдшер или медицинска сестра, а контролът – от съответната РЗИ.

Раздел II. Репродуктивно здраве

Държавата осигурява здравна защита на репродуктивното здраве на гражданите чрез:

1. промоция и консултации за опазване на репродуктивното здраве при децата и лицата в репродуктивна възраст;
2. осигуряване на достъп до специализирана консултативна помощ по въпросите на репродуктивното здраве и семейното планиране;
3. профилактика и лечение на безплодието;
4. специализирана информация, консултации, профилактика и лечение на предаваните по полов път болести и СПИН;

5. профилактика, лечение и диспансерно наблюдение на лица със злокачествени заболявания на репродуктивната система.

Всеки има право на информация и свобода на решение относно своето репродуктивно здраве.

За осигуряване на безрисково майчинство всяка жена има право на достъп до здравни дейности, насочени към осигуряване на оптимално здравословно състояние на жената и плода от възникване на бременността до навършване на 42-дневна възраст на детето.

Глава пета. ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ

Раздел I. Закрила на психичното здраве

- Никой не може да бъде подложен на медицински дейности за установяване или лечение на психично разстройство освен при условия и по ред, определени със закон.
- Оценката за наличие на психично разстройство не може да се основава на семейни, професионални или други конфликти, както и на данни за прекарано в миналото психично разстройство.

- **Основни принципи при лечението на лица с психични разстройства са:**

1. минимално ограничаване на личната свобода и зачитане правата на пациента;
2. намаляване на институционалната зависимост на лицата с психични разстройства от продължително болнично лечение, при условие че това не противоречи на утвърдените медицински стандарти;
3. изграждане на широка мрежа от специализирани заведения за извънболнична психиатрична помощ и приоритет на грижите в семейството и социалната среда;
4. интегрираност и равнопоставеност на психиатричната помощ с останалите медицински направления;

спазване на хуманитарните принципи и норми при осъществяване на лечебния процес и социална адаптация;

6. стимулиране на самопомощта и взаимопомощта и осигуряване на активна обществена и професионална подкрепа на лицата с психични разстройства;
7. специализирано обучение, професионална подготовка и преквалификация на лицата с психични разстройства с цел тяхната социална адаптация;
8. участие на хуманитарни неправителствени организации в процеса на лечение и социална адаптация.

Раздел II. Задължително настаняване и лечение

- На задължително настаняване и лечение подлежат лицата, които поради заболяването си могат да извършат престъпление, което представлява опасност за близките им, за околните, за обществото или застрашава сериозно здравето им.
- При необходимост съдът може да назначи амбулаторна или стационарна **съдебно-психиатрична експертиза** относно необходимостта от задължително настаняване, срока на настаняването и формата на лечението – амбулаторно или стационарно.

Раздел II. Задължително настаняване и лечение

- Задължителното настаняване и лечение на лицата се постановява с **решение от районния съд** по настоящия адрес на лицето или от районния съд по местонахождението на лечебното заведение. Задължителното лечение се осъществява в лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ и психиатрични диспансери, в психиатрични отделения или клиники на многопрофилните болници и в лечебни заведения за специализирана психиатрична извънболнична помощ.

Глава шеста. НЕКОНВЕНЦИОНАЛНИ МЕТОДИ ЗА БЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ИНДИВИДУАЛНОТО ЗДРАВЕ

Чл. 166 Министърът на здравеопазването контролира прилагането на неконвенционалните методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве, които включват:

1. нелекарствени продукти от органичен произход;
2. лекарствени продукти от минерален произход;
3. използване на нетрадиционни физикални методи;
4. хомеопатия;
5. акупунктура и акупресура;
6. ирисови, пулсови и аурикуларни методи на изследване;
7. диетика и лечебно гладуване. Забранява се използването на неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве извън посочените.

- Чл. 167 Право да практикуват неконвенционални методи, с изключение на хомеопатия, имат български граждани и граждани на държава - членка на Европейския съюз, другите държави от Европейското икономическо пространство и Швейцария, които са психически здрави, не са осъждани за престъпление от общ характер и отговарят на едно от следните условия:
 - 1. притежават образователно-квалификационна степен "магистър" по професионални направления "Медицина", "Дентална медицина" или "Фармация";
 - 2. притежават образователно-квалификационна степен "бакалавър" по професионално направление "Здравни грижи";
 - 3. притежават диплома за завършено средно образование и свидетелство за успешно проведено обучение не по-малко от 4 семестъра във ВМУ при условия и по ред, определени с наредба на министъра на здравеопазването и МОН.

Чл. 168 Лицата, които практикуват неконвенционални методи за длъжни:

1. Да упражняват своята дейност добросъвестно;
2. Да не допускат увреждане на здравето на лицата;
3. Да разясняват подробно и на достъпен език какъв неконвенционален метод ще приложат и очаквания резултат от това;
4. Да получат изричното писмено съгласие на лицата;
5. Да не въвеждат в заблуждение лицата.

Чл. 170 Лицата, които практикуват неконвенционални методи, се регистрират в РЗИ. В заявлението се посочват изчерпателно методите, които лицето ще практикува.

Чл. 171 Регионалната здравна инспекция създава и поддържа регистър на лицата.

Чл. 173 Всяко лице, което практикува НМ, е длъжно да вписва в книгата за посещения данните за всяко лице, потърсило неговата помощ, както следва:

1. Датата на всяко посещение;
2. Пореден номер на всяко посещение;
3. Трите имена, ЕГН и постоянен адрес;
4. оплаквания, съобщени по време на посещениято;
5. Извършените неконвенционални дейности.

(1) Книгата се регистрира в РЗИ

(2) Книгата се съхранява 10 години след нейното приключване.

- Право да практикуват хомеопатия имат български граждани и граждани на държава - членка на Европейския съюз, другите държави от Европейското икономическо пространство и Швейцария, които притежават образователно-квалификационна степен "магистър" по професионално направление "Медицина" или "Дентална медицина".

**Глава седма. МЕДИЦИНСКО ОБРАЗОВАНИЕ.
МЕДИЦИНСКА ПРОФЕСИЯ. МЕДИЦИНСКИ НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ ХОРА. МЕДИЦИНСКА НАУКА
Раздел I. Медицинско образование**

- Подготовката и придобиването на образователно-квалификационната степен "магистър" по специалности от професионални направления "Медицина", "Дентална медицина", "Фармация" и "Обществено здраве" се организира и провежда във факултети на висши училища, получили акредитация по реда на Закона за висшето образование.

- Подготовката и придобиването на образователно-квалификационната степен "бакалавър" по специалностите от професионално направление "Обществено здраве" и по специалностите "медицинска сестра" и "акушерка" от професионално направление "Здравни грижи" се организира и провежда във факултети и/или филиали на висши училища, получили акредитация по реда на Закона за висшето образование.

- Подготовката и придобиването на образователно-квалификационна степен по специалности от професионално направление "Здравни грижи" се организира и провежда в колежи, получили акредитация по реда на Закона за висшето образование.
- Подготовката на лица за придобиване на образователна и научна степен "доктор" по научни специалности в областта на здравеопазването се осъществява във висши училища, Българската академия на науките, националните центрове по проблемите на общественото здраве и други научни организации, получили акредитация по реда на Закона за висшето образование.

- Министерският съвет приема **единни държавни изисквания** за придобиване на висше образование по специалностите по регулираните професии от професионални направления "Медицина", "Дентална медицина", "Фармация", "Обществено здраве" и "Здравни грижи" по предложение на министъра на здравеопазването.

- **Следдипломното обучение** е право на всички лица с образователно-квалификационна степен "доктор", "магистър" и "бакалавър", които работят в националната система за здравеопазване. То включва:
 1. обучение за придобиване на специалност в здравеопазването;
 2. продължаващо медицинско обучение.
- Специалност се придобива след изпълнение на учебни програми и успешно положен практически и теоретичен изпит пред държавна изпитна комисия, определена със заповед на министъра на здравеопазването.

Раздел II. Медицинска професия

- Медицинската професия се упражнява от лица, притежаващи диплома за завършено висше образование по специалности от професионални направления "Медицина", "Дентална медицина", "Фармация" и "Здравни грижи".
- Дипломата по удостоверява придобитото висше образование по съответната специалност и ОКС, както и придобитата професионална квалификация, определени в държавните изисквания.

- Лицата, упражняващи медицинска професия, имат право на свобода на действия и решения съобразно своята професионална квалификация, медицинските стандарти и медицинската етика.
- Медицинските специалисти, както и лечебните заведения, не могат да използват за своята дейност търговска реклама.
- Медицинските специалисти не могат да упражняват професията си, ако страдат от заболявания, които застрашават здравето и живота на пациентите.

- Министърът на здравеопазването може със заповед да отнеме правото на едно лице да упражнява медицинска професия в Република България за срок от шест месеца до две години в случаи на:
 1. повторно нарушаване на утвърдените медицински стандарти;
 2. повторно нарушаване на принципите и реда за извършване на експертизата на работоспособността. Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административно-процесуалния кодекс.

Раздел IV. Медицински научни изследвания върху хора. Медицинска наука

- Министерството на здравеопазването организира и контролира провеждането на медицински научни изследвания върху хора.
- Медицинско научно изследване по смисъла на този закон е всеки опит върху хора, който се извършва с цел повишаване на медицинското познание.
- Изследваното лице има всички права на пациент.
- Медицинското научно изследване се осъществява при осигуряване на максимална безопасност за здравето на изследваното лице и запазване тайната на личните му данни.
- Интересите на изследваното лице са по-важни от научните и финансовите интереси на изследователя във всеки етап на медицинското изследване.

- Медицински научни изследвания се провеждат след положително становище от местна комисия по етика, учредена в лечебното или здравното заведение, или в научната организация, в която се извършват медицински научни изследвания.
- Медицински научни изследвания се извършват само върху лица, които са изразили писмено информирано съгласие след писмено уведомяване от ръководителя на изследването за същността, значението, обхвата и евентуалните рискове от изследването.
- Съгласието се дава лично в писмена форма. То може да бъде оттеглено по всяко време.